

कृष्ण आङ्गिरसः, विश्वको वा कार्ष्णिः। अश्विनौ। जगती।

उ॒भा हि द॒स्त्रा भि॒षजा॑ म॒योभु॒वोभा॑ दक्ष॑स्य वच॑सो बभू॒वथुः॑।

ता वा॑ विश्व॑को हवते तनू॒कृथे॑ मा नो॒ वि यौष्टं॑ स॒ख्या मु॒मोच॑तम्॥ ८.०८६.०१

उभा- उभौ। हि- खलु। दस्त्रा- दर्शनीयौ। भिषजा- वैद्यौ। मयोभुवा- आनन्दकरौ। उभा- उभौ।

दक्षस्य- समर्थस्य। वचसः- स्तवस्य। बभूवथुः- सम्बन्धिनौ अभवताम्। ता- तौ। वाम्- युवाम्।

विश्वकः- सर्वभूतसुहृत्। तनूकृथे- पुत्रजननाय। हवते- आह्वयति। नः- अस्माकम्। सख्या-

सख्यानि। मा। वि यौष्टम्- पृथक्कुरुतम्। मुमोचतम्- विमोचयतम्॥१॥

क॒था नूनं॑ वा॑ वि॒मना॒ उप॑ स्तवद्यु॒वं धियं॑ ददथु॒र्वस्य॑ इष्टये।

ता वा॑ विश्व॑को हवते तनू॒कृथे॑ मा नो॒ वि यौष्टं॑ स॒ख्या मु॒मोच॑तम्॥ ८.०८६.०२

कथा- कथम्। नूनम्- निश्चयेन। वाम्- युवाम्। विमनाः- विशेषचित्तः। उप स्तवत्- अस्तौत्।

युवम्- युवाम्। वस्य इष्टये- वृत्तिस्तम्भेच्छायै। धियम्- धारणाम्। ददथुः- अयच्छतम्॥२॥

यु॒वं हि ष्मा॑ पुरु॒भुजे॒ममै॒धतुं॑ वि॒ष्णाप्वे॑ द॒दथु॒र्वस्य॑ इष्टये।

ता वा॑ विश्व॑को हवते तनू॒कृथे॑ मा नो॒ वि यौष्टं॑ स॒ख्या मु॒मोच॑तम्॥ ८.०८६.०३

युवम्- युवाम्। हि- खलु। पुरुभुजा- बहुभोगदौ। इमम्- एताम्। एधतुम्- वृद्धिम्। विष्णाप्वे-

विष्णुप्रपन्नायोपासकाय। वस्य इष्टये- वृत्तिस्तम्भेच्छायै। ददथुः- अयच्छतम्॥३॥

उ॒त त्वं वी॒रं ध॑न॒सामृ॒जीषि॑णं दू॒रे चि॒त्सन्त॒मव॑से हवामहे।

यस्य॑ स्वादि॒ष्टा सु॒मतिः॑ पि॒तुर्य॑था मा नो॒ वि यौष्टं॑ स॒ख्या मु॒मोच॑तम्॥ ८.०८६.०४

उत- अपि च। त्यम्- तम्। वीरम्। धनसाम्- धनसम्भक्तारम्। ऋजीषिणम्- आर्जवसम्पन्नम्।

दूरे। चित्- अपि। सन्तम्- भवन्तम्। यस्य। स्वादिष्टा- अतिशयेन मधुरा। सुमतिः। पितुः-

जनकस्य। यथाऽभवत्तथा भवति। तम्। अवसे- रक्षायै। हवामहे- आह्वयामः॥४॥

ऋतेन देवः सविता शमायत ऋतस्य शृङ्गमुर्विया वि पप्रथे।

ऋतं सासाह महि चित्पृतन्यतो मा नो वि यौष्टं सख्या मुमोचतम् ॥ ८.०८६.०५

ऋतेन- प्रकृतिनियतिभूतसत्येन । देवः । सविता- प्रेरकः सूर्यः । शमायते- शमं प्राप्नोति । ऋतस्य- सत्यस्य । शृङ्गम्- अग्रम् । उर्विया- विस्तीर्णं यथा भवति तथा । वि- विशेषेण । पप्रथे- प्रथां गमयति । महि- महता । ऋतम्- सत्येन । पृतन्यतः- युद्धकामान् । सासाह- अभ्यभवत् ॥५॥

Dr. Rangraha